

1944-07-04

AFSENDER

Else Larsen, Else, Andreas Larsens kone

MODTAGER

Marie Larsen, Christine Swane

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

26. maj 1944 sprængtes en Schalburgtage-bombe i Odense centrum. Den omtalte Passage gik fra Vestergade til Pogestræde. Den blev etableret i 1926. (Johnny Wøllekær og Jørgen Thomsen: Det blev Strøgplassen og ikke Strømpeskiftet. Artikel fundet på nettet juli 2023).

Kæreste var Else Overgaards møster.

Det vides ikke, hvem Else Larsens kusine var.

Afsendersted:

Kerteminde

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Bynavnet er skrevet øverst s. 1

Omtalte personer:

Marius Christiansen

R.A. Christophersen

Thora Cohn

Johanne Giersing

I.G. Jacobsen

Andreas Larsen

Johanne Christine Larsen

Johannes Larsen

Vilhelm Larsen

Jeppe Larsen, Pufs søn

Christine Mackie

Dagmar Madsen

Didrik Overgaard Nielsen

Emma Overgaard Nielsen

Ester -, pige i huset hos Johannes Larsen

Anna Louise Syberg

Ernst Syberg

Franz Syberg

Gudrun Syberg

Hans Syberg
Lars Syberg
Ane Talbot

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, 2002/61, A8, lb 11, kasse 1,
kuvert 2.

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Christine Swanes brevarkiv

DOKUMENTINDHOLD

Else Larsen takker for de flotte gaver. Ane fik rulleskøjterne, og Jeppe arvede de gamle. Ane går til svømning. Thora og Jeppe bader fra badehuset.

Puf og en gartner har ordnet haven meget fint.

Det er lykkedes Else at hyre en pige, Ester.

En Schalburgtage-bombe, som var rettet mod Fyns Stiftstidende, har beskadiget Elses forældres kontor og lejlighed samt omliggende ejendomme. Elses mor er meget ude af fatning. Hun og manden ventede i fem dage på nye vinduer, men en ny sprængladning smadrede dem. Elses forældre kom til Kerteminde, men tog hurtigt tilbage til Odense. Elses mor blev derefter syg med høj feber, men heldigvis kom Ester og kunne hjælpe med diverse.

Else har sammen med hele Syberg-familien deltaget i Johanne/Besse Giersings begravelse på Drigstrup Kirkegård, og det var meget trist.

Franz/Trylle Sybergs 40års fødselsdagsfest blev aflyst.

Else har været på besøg hos Johanne/Junge Larsen, og hun havde det overraskende godt.

TRANSSKRIFTION

1) Kerteminde d. 4/7 1944

Kære Ugle og Rie!

Mange Tak for jeres Breve og jeres mange Forsendelser, jeg er meget glad for Tallerkenerne og Fadet, vi trængte saadan til begge Dele og Las er glad for Glassene, han skriver nok selv; og sikken en Flothed med Rulleskøjter, Ane havde faaet et Par, men hun fik de ny og Jeppe de gamle og begge var meget glade, han er allerede den dygtigste, Ane er ikke saa ihærdig til at lære, naar hun ikke kan straks, taber hun Modet. Heldigvis er hun vedholdende med Svømningen, hun faar Undervisning i Aar igen og bliver meget rost af Lærerinden, hun opholder sig næsten hele Dagen ude paa Badeanstalten, der er heldigvis meget lavere i Aar, hun kan næsten bunde ved Broen. Jeppe og Thora opholder sig ved Badehuset hele Dagen, vi har faaet lavet en Bro, som Jollen ligger ved. I Haven foregaar en Masse, vi har haft en Gartner gaaende nu i 2 Maaneder foruden at Puf har været der hele Tiden og der er ryddet vældig op alle Vegne, fældet udgaaede Træer og Hylde og Elme, som stod allevegne, Køkkenhaven i fin Stand og alle Plænerne klippet med Maskine, bare det giver Arbejde til en Mand den meste Tid. Men jeg glemmer det vigtigste, jeg har faaet en Pige i sidste Øjeblik efter at jeg havde opgivet fuldstændig og indrettet mig paa at være alene med Grete til lidt Hjælp, denne er fra Aarhus og Veninde

med Christiansens Pige og er gennem hende bleven anbefalet Pladsen, hun har ikke været i Huset i et Aar, men lader til at være helt flink og omgængelig og ihvertfald en stor Hjælp. Her var en kort forinden, som jeg havde telefoneret til efter en Annonce, hun havde Masser af Tilbud og forlangte 175 Kr, var 20 Aar og kunde daglig, men vilde gerne lære finere Madlavning, jeg gik ind paa alt, men hun ringede næste Dag, at hun havde taget en anden Plads, det er et formeligt Kapløb, naar der er en eller anden Form for Hushjælp i Udsigt. Iøvrigt har vi haft en temmelig bevæget Tid, Far, Mor og Kæreste skulde jo komme til Pinse, men

2) umiddelbart forinden blev Fyns Stiftstidende bombet, hvorved en Mur væltede ind i Fars Kontor og i Lejligheden blev naturligvis alle Ruder knust og Glasskaarene fløj rundt og ødelagde forskelligt, alt i Vinduerne røg ned paa Gaden og ikke mindst, de fik alle 3 saadan et Chok, som Mor ihvertfald ikke har forvunden endnu, jeg var der Dagen efter. Bulteriet var ubeskriveligt, der havde ligget en Bombe i Passagen og den havde raseret samtlige Ejendomme i den Grad, at alle Døre og Vinduer var slaaet til Pindebrænde, Butikkerne var fuldstændig raseret, Varerne laa og flød paa Gaden som iøvrig var dækket af et tykt Lag af Glasskaar og Murbrokker, hvorimellem Folk gik og ledte efter deres Ejendele, fra Etagerne øste de ustandselig Spandevise af Skaar og Ragelse ud af Vinduerne ned paa Gaden, de bliver ikke beboelige i flere Maanedere. Mor, som jo var sluppet meget naadigt gik og græd og jamrede og kunde slet ikke faa fat paa noget, Far og Kæreste var graa i Ansigterne af Træthed, de havde ryddet op fra Kl 2 om Natten og gik i susende Gennemtræk fra alle de aabne Dør og Vinduesaabninger. Imidlertid fik de da slaaet Pap og Brædder for og kom ned Pinsedag, men rejste allesammen næste Dag for at komme hjem og faa Ruder i, det maatte Mor saa vente paa i 5 dage og de andre opgav definitivt enhver Tanke om Ferie, nu skulde alt taksæres og interimistisk ordnes og Kæreste kom langt bagud med Kontorarbejdet, der var jo ikke Ro eller Fred til nogetsomhelst. Deres Telefon var den eneste som dueede, saa den brugte alle og Cigardamen, som havde Fars tidligere Butik maatte installeres hos dem og er der da endnu og dele sin Smule Tobak ud, det giver jo en masse Uro. Saa kom Mor da endelig herved, men gik Glip af nogle dejlige Dage og et Par Dage efter kom den næste Bombning, som ikke gjorde saa megen Ravage hos os, men var til Gengæld mere sindsoprivende, Mor var jo heldigvis her, hun klappede helt sammen da jeg kom ned og fortalte det og vilde trods kraftige Protester derind. Der var ikke sket noget videre, for de havde været

3) saa forsynlige at sætte Vinduerne paa Klem, saa de fløj op i Stedet for at sprænges, men en stor Ejendom paa Hjørnet af Vestergade og Klaregade

var brændt og J.G. Jakobsens Bagside og Guldsmed Christophersens Baghus var ødelagt, saa det var jo paa nærmeste Hold, Kæreste troede, hendes Trommehinder var sprængt, hun kunde ikke høre længe efter, Kontorruderne, som de omsider havde faaet i efter at have gaaet i Mørke i 8 Dage med det dejligste Solskin udenfor, var naturligvis røget igen; Mor blev saa inde om Natten og da bombede Danskerne et Par Fabrikker i Byens Udkant og saa kunde de ikke afvente Schalburgernes næste Modsvær, alle flygtede fra Byens Midte, Far og Mor fik i Huj og Hast et Klædeskab med Tøj, en Kuffert med Sølvtoj o.lign. anbragt ude omkring og tog herved om Aftenen, og siden har Mor saa boet i

Sommerlejligheden og Far og Kæreste er rejst frem og tilbage Morgen og Aften, der var ikke eet Menneske i deres eller de tilstødende Ejendomme i den Tid, men der er ikke sket noget og nu er Folk begyndt at flytte ind igen og de var besluttet paa at rejse hjem til 1 Juli skønt vi godt kunde huse dem med 2 ledige Pigeværelser, men saa i Tirsdags blev Mor syg med Hoved og Halspine og Onsdag laa hun med 40,1 og var meget daarlig med en rygende Angina, Torsdag var hun ved Hjælp af Piller lidt bedre og Fredag flyttede vi hende i Ambulance herop, de skulde jo ud af Lejligheden til Lørdag, hun vilde absolut hjem, men det var jo den rene Elendighed at faa hende derud og ligge, Kæreste blev henede for at passe hende og heldigvis dukkede saa Ester (Pigen) op Torsdag og gik i Arbejde Fredag, det lysnede svært paa det hele. Lørdag kom saa Far om Eftermiddagen og en Kusine til mig, hvis Forældre var taget til København, hun skulde være taget om til dem Lørdag, men kunde altsaa ikke komme afsted og var muttersalene og vi havde saa en helt rar Søndag, Mor var meget bedre og lidt oppe og Vejret var ogsaa

4) dejligt, ganske vist var vi til Besses Begravelse paa Drigstrup Kirkegaard om Eftermiddagen, det var meget sørgeligt, hun havde lige været paa Pilegaarden, heldigvis naaede alle hendes Søskende hertil til Begravelsen trods en Masse Genvordigheder, Trylle og Gudrun vidste ikke engang om Meddelelsen om Tid og Sted for Begravelsen var naaet frem til dem. Trylles 40Aars Fødselsdag skulde have været fejret i Morgen med hele Familien og os, det bliver der ikke noget af nu, de fleste er rejst ved første Lejlighed hjem til deres Familie, sikke ogsaa Tilstande, Gudskelov de ikke bor i København.

I Dag er Mor rejst, og nu haaber jeg de faar nogenlunde Ro, hun kan ikke tage meget mere, men hun var utaalmodig efter at komme hjem og hygge lidt om dem, der ser jo ud af [ulæseligt ord] efter Rystelserne. Her er fredeligt, men vi følger spændt Begivenhedernes Udvikling, kun Las tager til Klax Fødselsdag Puf vil nødvendig tage herfra og desuden havde vi paa det

Tidspunkt, da vi sagde nej, ingen Pige. Vi var paa Lindøgaard forleden, Tante Junge havde det forbausende godt, men ingen derfra tager til Rørdam, mon du faar Held til at komme over, vi skulde have Mornine i denne Maaned, men nu ved vi jo ikke hvordan alting gaar. Nu tror jeg ikke, der er mere at berette, jeg er ogsaa bange for, det snart er ulæseligt, saa jeg vil slutte med Tusind Hilsner til jer begge fra alle her og jeres Else

1)

1002/61
128
1511

Huskeminde d. 4/7 1944

Hvære Ugle og Rie!

Mange Tak for jeres Brev og
jeres mange Forsikkelser, og er meget
glad for Talerhørens og Dacles, vi
trængte haardt til begge dele og har
er glad for Christiane, han skriver nok
sine; og sikker en Flostved med Rubbe-
støjten, der havde faaet et Par, men
hun fik de mig og Jytte de gamle og
begge var meget glade, han er allerede
den dygtigste, der er ikke saa stolt
sig til at læse, men hun ikke kan
skrive, kun hun skodes. Heldigvis er
hun vedholdende med forvindingen, hun
faar Undermoring i et år igen og bliver
meget ras og friskind, hun ophol-
der sig næsten hele Dagen ude paa
Badeanstalten, der er heldigvis meget
lavt i et år, hun kan næsten hente
med Perren. Jytte og Flora opholder
sig, ved Badeanstalten hele Dagen, vi
har faaet tomt en Brev, som Jellen
ligger ved. I Haven foregår en Maaned,
vi har haft en Fæstning gaar de nu i
2 Maanedes foruden et Gøj har været

den hele Tiden og der er ryddedes
vældig og alle Vegne faldes nedgaa-
ede Træer og Rude og Lære, som stod
allevegne, Høhønter i sin Stund
og alle Plaaner klippedes med Machine,
hvor der gik en Aftagelse til en Aand den
meeste Tid. Men jeg glemmer des sig-
nigse, jeg har faldet en Pige, i sidste
Opblæk efter at jeg havde opgivet
fuldstændig og indviede mig paa
at være Alene med Gud til hvis
Hjælp, kunne se fra Statens og Minde
med Christmanns Pige og se gennem
hunde bliver anbefalet Pladsen, hun
har ikke været i Munde i et Aar, men
lader til at være held flink og om-
gængelig og ihvertfald en anden Hjælp.
Der var en hals frinden, som jeg
havde klyngedes til efter en Annonce,
hun havde Maaske af Faldet og forlangt
175 Mr, den 90 Aar og kunde daglig, men
ville gerne have finere Madlavning, jeg
gik ind paa det, men hun minde de-
ste Dag, at hun havde kaget en anden
Plads, der er et formligt Høhønter, men
der er en den anden Form for Madlavning
i Høhønter. Først var vi kaget en sam-
melig betragtes Fiel, Far, eller af Høhønter
skulle de jo komme til Paa, men

2/ umiddelbart grundet blev Doms
Hjftspidende kommet, hvorefter en
den uattede ind i Fars Kunder og
i Højhedens blev naturbegivne alle
Anden kundes og Glasstærkene fløj
vinder og idelgode forobulligse, alle i
Kunderne tog med paa Baden og ikke
mindes, de fik alle 3 saadan 10 Eder,
som den ihuespødt ikke var for-
vunden indene, og var den Dagen efter.
Bulleris var ubestridelig, der kom
de togge en Doms i Passagen og den
hvide revere samlet i jorden
i den Grad, at alle Døe og Kinder
den stald til Pindelmande, Bullerne
var fuld do sendig revere, Kundern kom
og flød paa Baden som iøvrig var
debet og 10 bygd tog og Glasstærke
og blubler, hvorefter Folk
gik og ledte efter deres Ejendele,
fra Døerne viste de ustandselig Spans
vis y Maer og Regler ind og Kunderne
med paa Baden, de bliver ikke beløn-
net i flere Maander. Men, som ja
var skippet migis naadigst gik og gæd
og jansede og kunde stes ikke fra pas
fra naad, Far og Kundern var graa
i Ansigtene og Drebtuel, de kunde
nyddes op fra H 2 om. Datter og

Kaese 1
2002/61
AE
1611

gik i sunde Gennemtræk fra alle
de aalene Sår og Vinduesaabninger. I mid
tidsid fik de da staves Pap og Brodder
far og kom med Pinsedag, men
nejde allesammen næste Døgn far ad
hannu byn og far Aude i, det maaske
utan saa vakte pan i 5 Dage og de andre
angaa definitionis indvæn Dunde an. Deri,
men skulde als Saksens og indvæn,
hvis ardens og Kausde kam langs
bagud med Kandsarbejdes, der var
jo ikke Pa eller Fred til nægtombleds,
Deri. Telfan var den mest som stude,
saa den brugte alle og Udgordamen,
saa skulle Deri tidlige Pubik maaske
installees hos den og er der da endnu
og dele sin Smule Tobeck ud, saa gien
jo en utare Uro. Iaa kam utan da en-
delig kende, men gik Gien af nogle
dybtig Dage og to Par Dage efter kam
den næste Bombning, som ikke
gjorde saa megen Skade hos os, men
var til Gungeld mere sindssagimen-
de, utan var jo tildegnis her, men
klappede helt sammen da og kom
med og forsælse des og vilde trads,
kræftige Proteser deinde. Der var ikke
sked noget videre, far de havde været

3/

Kasse 1
2002/G1
A8
Lb 11

saa forsynlige ad disse Vinduerne paa
Klem, saa de fløj og i Gledes for
ad sprænges, men en anden Gjendtan
paa Gaius ad Nørregade og Mare-
gade var brændt af J. G. Gahrbooms
Bogst. og Guldsmid Christoffersens
Bogst. var ødelagt, saa des var jo
paa nærmeste Kald, Kæsse Trælle,
hendes Tammehindes var sprængt, men
hunde ikke blev længe efter, Hundsire-
dene, som de omsider havde faaet
i efter ad have gaaet i Skibe i 8 Dage
med des dybtgjorte Følster udseende,
var naturligvis røget igen, Men blev
saa inde om Stæden og da beandede
Dødsberne id Pan Falvirket i Byens
Udkant og saa kunde de ikke afvære
Skalbrugerens næste Udsætt, alle
flygtede fra Byens Udse, Der og utan
for i By og Mars id Hledsban med
Dag, in Røget med Solstij a. lign.
anbragt ude omkring og Dag tumed
om Offener, og siden kan man saa bær
i Formuleringer og Pan og Hæmske
in rejst frem og tilbage Mørgen og Offen.

4/

1852 I
2002/61
A8
1611

degs, ganske udsaaet var vi til Bessers
Begravelse paa Dagsrup Kirkegaard
om Eftermiddagen, des var migis
sorgligt, men havde ligesaaet paa De-
gaarden, betragtede maaden alle her-
des Tøskende berst til Begravelen heds
en klasse Samvordigheder, Frylde og
Gudens vidste ikke engang om det-
delsten om Tid og Tid for Begravelen
var naaet frem til dem. Frylles Døds-
Fædselsdag skulde have vaeret fejret
i Altona med hele Familien og os,
des bliver der ikke maeret af nu, de
fæste er ryddet ved første begyndelse tyer
til dens Familie, alle ogsaa det skander
Lædersteler ~~de~~ ikke her i København.
I Dag er etan ryddet, og nu kaaber
og de paar nagerende Ra, men
her ikke kage migis mere, men
men var utaalmodig efter at komme
tyer og bygge heds om dem, der ser
ja ud af Høststær efter Dagsrupen.
Her er fredeligt, men er følger
spændes Begrunderhedernes Udvihting,
men har kage til Alax Fædselsdag

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Du vil måske have hørt og desuden
hørde vi paa det Frøpunks, da vi
sagde nej, ingen Pige. Vi var paa
Kirkegaard forleden, Janke Junge havde
det forbausende godt, men ingen de fra
Sagen til Rørdam, men der paa held
til at komme over, vi skulde have
etamine i denne stund, men nu
vid vi jo ikke hvordan alting gaa.
Og der er jeg ikke, der er mere at best.
de jeg er ogsaa mange far, det snar
er til døds, saa jeg vil slutte med
Fruind Nelsonen hi jer begge fra
alle her og med et
12